

Ustawa
z dnia.....2013 roku
o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy Kodeks postępowania cywilnego i Kodeksu
Karnego oraz ustawy o kuratorach sądowych

Art. 1.

W ustawie z dnia 25 lutego 1964 roku kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, z poz. 59 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) Dodaje się preambułę w następującym brzmieniu:

Rodzicielstwo i rodzina, jako szczególny związek między ludźmi, oparty na miłości, prawie dziecka do obojga rodziców i wzajemnym poszanowaniu, podlega ochronie prawnej na zasadach określonych w niniejszym kodeksie”.

Art.2.

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych:

opieka naprzemienna proporcjonalna:

wykonywanie praw rodzicielskich, w tym i opieki nad dzieckiem przez rodzica w ich wspólnym lub różnym miejscu zamieszkania w zbliżonym czasookresie wykonywania tych praw,

opieka naprzemienna nieproporcjonalna: wykonywanie praw rodzicielskich, w tym i opieki nad dzieckiem przez oboje rodziców w różnym czasie w ich miejscu wspólnego lub osobnego zamieszkiwania,

prawo zrównoważenia opieki: wyrównanie czasookresu wykonywania praw rodzicielskich na rzecz rodzica, z którym dziecko przebywa krócej w ramach opieki naprzemiennej,

alienacja rodzicielska: forma przemocy psychicznej, do której zaliczamy: nie uzgodnioną z drugim rodzicem zmianę miejsca stałego pobytu dziecka, utrudnianie kontaktu z drugim rodzicem lub dziadkami, uniemożliwianie lub utrudnianie brania udziału drugiemu rodzicowi w imprezach przedszkolnych, szkolnych i rodzinnych dziecka, utrudnianie lub uniemożliwianie rodzicowi odwiedzin chorego dziecka w zakładach opieki zdrowotnej lub udzielania przez niego wywiadu na cele opieki zdrowotnej, wysuwanie fałszywych oskarżeń przeciwko rodzicowi, jego rodzinie lub dziadkom w celu utrudniania im kontaktów z dzieckiem,

dobro dziecka: naturalne i podmiotowe prawa dziecka do bezpośredniej opieki i wychowywania przez każdego z rodziców (lub opiekuna) w celu zapewnienia mu prawidłowego rozwoju psychicznego, fizycznego i duchowego oraz tworzenia, i utrwalania z każdym z rodziców więzi rodzicielskich, które mają istotne znaczenie do przygotowania go do samodzielnego życia w rodzinie, i w społeczeństwie.

za naruszenie dobra dziecka rozumie się w szczególności: wychowywanie małoletniego w duchu wrogości do rodzica lub jego rodziny, osłabianie więzi rodzicielskiej z rodzicem, zjawisko alienacji rodzicielskiej, utrudnianie kontaktów rodzica z dzieckiem oraz wszelkie czynności, przemoc fizyczną i psychiczną

KRiO stan obecny

Zawarcie małżeństwa

Art. 7.

§ 1. Jeżeli małżeństwo jest zawierane przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego, oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński powinny być złożone publicznie w obecności dwóch pełnoletnich świadków.

Art. 21. Do skutków unieważnienia małżeństwa w zakresie stosunku małżonków do wspólnych dzieci oraz w zakresie stosunków majątkowych między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy o rozwodzie, **przy czym małżonek, który zawarł małżeństwo w złej wierze, traktowany jest tak, jak małżonek winny rozkładu pożycia małżeńskiego (to do usunięcia)**

Art. 27.

Oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym.

Art. 28.

§ 1. Jeżeli jeden z małżonków pozostających we wspólnym pożyciu nie spełnia ciężącego na nim obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny, sąd może nakazać, ażeby wynagrodzenie za pracę albo inne należności przypadające temu małżonkowi były w całości lub w części wypłacane do rąk drugiego małżonka.

Ustawowy ustrój majątkowy

Art. 31

§ 1. Z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (**wspólność ustawowa**) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków.

KRiO stan po zmianach

Art. 7

§ 1a. Przed zawarciem małżeństwa, nupturienici składają oświadczenia o wyborze małżeńskiego ustroju majątkowego.

Niniejszy przepis stosuje się do każdej formy zawarcia związku małżeńskiego zgodnie z przepisami niniejszego działu. (dodać)

Art. 21. Do skutków unieważnienia małżeństwa w zakresie stosunku małżonków do wspólnych dzieci oraz w zakresie stosunków majątkowych między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy o rozwodzie.

§ 2. Zawarcie małżeństwo w złej wierze jest podstawą jego unieważnienia (dodać)

Art. 27.

Oboje małżonkowie obowiązani są, przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. (mała zmiana)

Art. 28

Jeżeli jeden z małżonków pozostających we wspólnym pożyciu nie spełnia ciężącego na nim obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny, sąd po wysłuchaniu stron może nakazać, ażeby część wynagrodzenia za pracę albo inne należności przypadające temu małżonkowi były do łącznej wysokości $\frac{3}{4}$ najniższego wynagrodzenia wypłacane do rąk drugiego małżonka.

(delikatnie zmieniony)

Art. 31

§ 1. Po złożeniu oświadczeń woli w przedmiocie wyboru ustroju majątkowej wspólności, z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy prawa wspólność majątkowa, obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny) z zastrzeżeniem przepisu art. 7. Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków.

(mała zmiana)

Ustanie małżeństwa

Art. 56.

§ 1. Jeżeli między małżonkami nastąpił zupełny i trwały rozkład pożycia, każdy z małżonków może żądać, ażeby sąd rozwiązał małżeństwo przez rozwód.

§ 2. Jednakże mimo zupełnego i trwałego rozkładu pożycia rozwód nie jest dopuszczalny, jeżeli wskutek niego miałyby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków albo jeżeli z innych względów orzeczenie rozwodu byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

§ 3. Rozwód nie jest również dopuszczalny, jeżeli żąda go małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia, chyba że drugi małżonek wyrazi zgodę na rozwód albo że odmowa jego zgody na rozwód jest w danych okolicznościach sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. *(usunąć)*

USUNIĘCIE POJĘCIA WINY

Art. 57.

§ 1. Orzekając rozwód sąd orzeka także, czy i który z małżonków ponosi winę rozkładu pożycia.

§ 2. Jednakże na zgodne żądanie małżonków sąd zaniecha orzekania o winie. W tym wypadku następują skutki takie, jak gdyby żaden z małżonków nie ponosił winy.

Art 58

§ 1. W wyroku orzekającym rozwód sąd rozstrzyga o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków i o kontaktach rodziców z dzieckiem oraz orzeka, w jakiej wysokości każdy z małżonków jest obowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka. Sąd uwzględnia porozumienie małżonków o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka.

Rodzeństwo powinno wychowywać się wspólnie, chyba, że dobro dziecka wymaga innego rozstrzygnięcia.

§ 1a. Sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka *(to jest najbardziej dyskryminacyjny przepis prawa)*

Art. 56

§ 1. Jeżeli między małżonkami nastąpił zupełny i trwały rozkład pożycia, każdy z małżonków może żądać, ażeby sąd rozwiązał małżeństwo przez rozwód *(bez zmian)*

§ 2. Jednakże mimo zupełnego i trwałego rozkładu pożycia rozwód nie jest dopuszczalny, jeżeli wskutek niego miałyby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków albo jeżeli z innych względów orzeczenie rozwodu byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego *(bez zmian)*

§ 3. *usunąć*

§ 4. *Sąd orzeka rozwód, jeżeli w danych okolicznościach odmowa zgody na rozwód jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. (dodać)*

Art. 57 skreśla się § 1 i 2 *(usunąć)*

§ 3 *W przypadku zgodnego wniosku o rozwód, sąd nie przeprowadza postępowania dowodowego i ogranicza się do przesłuchania stron lub ich pełnomocników. (dodać)*

Art. 58

§ 1. W wyroku orzekającym rozwód, lub separację, sąd orzeka o wspólnej władzy rodzicielskiej nad małoletnim dzieckiem obojga małżonków. O wyborze rodzaju opieki nad dzieckiem decydują rodzice.

W przypadku dzieci pochodzących od różnych rodziców, Sąd uwzględnia prawa samotnie żyjących rodziców do życia z ich biologicznymi dziećmi w rodzinie. (dodać – to jeszcze do redakcji)

§ 1a. *W braku porozumienia o wyborze opieki, o którym mowa w § 1, Sąd ustali wspólną opiekę naprzemienną oraz sposób jej wykonywania, z uwzględnieniem prawa zrównoważenia czasookresu jej wykonywania, o którym stanowią przepisy § 1b i § 1c oraz z uwzględnieniem ochrony prawa dziecka do obojga rodziców. Sąd pouczy strony o konsekwencjach nieprzestrzegania porozumienia czy postanowień sądu zgodnie z przepisem punktu 1d. (Dodany i zmieniony)*

Sąd może pozostawić władzę rodzicielską obojgu rodzicom na ich zgodny wniosek, jeżeli przedstawili porozumienie, o którym mowa w § 1, i jest zasadne oczekiwanie, że będą współdziałać w sprawach dziecka. *(ten przepis też rodzi dyskryminację wobec jednego z rodziców)*

§ 1b. *Jeżeli z powodu różnych miejsc zamieszkiwania rodziców, dziecko przebywa dłużej z jednym z nich, Sąd uwzględnia porozumienie małżonków lub wniosek uprawnionego rodzica o sposobie realizacji prawa zrównoważenia drugiemu rodzicowi wykonywania praw rodzicielskich i opieki nad dzieckiem. Prawo zrównoważenia dotyczy tego rodzica, który nie przebywa z dzieckiem na co dzień z powodu oddzielnego zamieszkania lub niemożności wykonywania tej codziennej opieki. (dodać)*

§ 1c. *Realizacja prawa zrównoważenia ma dążyć do zapewnienia dziecku prawa do obojga rodziców, poprzez równoważenie czasookresu wykonywania praw rodzicielskich i opieki nad dzieckiem stron oraz do tworzenia i pielęgnacji więzi rodzicielskiej. (dodać)*

§ 1d. pkt 1) Za utrudnianie realizacji prawa zrównoważenia przez rodzica, z którym dziecko przebywa na co dzień, sąd na wniosek strony wyda nakaz zapłaty sumy pieniężnej na rzecz uprawnionego rodzica do wysokości ½ najniższego wynagrodzenia ogłoszonego przez właściwego ministra, za każdy dzień naruszenia tego prawa, z zastrzeżeniem przepisów art. 598¹⁵ do art. 598¹⁹ kpc *(dodać)*

pkt 2) W przypadku dalszego nieprzestrzegania prawa, o którym mowa w punkcie 1, sąd na wniosek strony ograniczy władzę rodzicielską temu rodzicowi, który utrudnia lub łamie prawo kompensaty i powierzy wykonywanie opieki nad dzieckiem drugiemu rodzicowi. *(dodać)*

§ 1e. Przepisy powyższego artykułu stosuje się także do pisemnego porozumienia zawartego między rodzicami lub ustalonego przed sądem czy mediatorem przez rodziców żyjących w rozłączeniu bez zawarcia związku małżeńskiego *(konkubinaty)* *dodać*

§ 1f. W przypadku braku zgodności między rodzicami co do finansowej partycypacji w kosztach utrzymania dziecka, Sąd na wniosek strony orzeka, w jakiej wysokości każdy z rodziców jest obowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka, uwzględniając wybór rodzaju opieki nad dzieckiem. *(dodać)*

§ 1g. *W przypadku sprawowania naprzemiennnej opieki nad dzieckiem, każde z rodziców alimentuje dziecko w czasie, w którym bezpośrednio sprawuje nad nim opiekę. Przy nieproporcjonalnej opiece naprzemiennnej, ten rodzic, który dłużej sprawuje taką opiekę nad dzieckiem, może żądać dopłaty*

§ 2. Jeżeli małżonkowie zajmują wspólne mieszkanie, sąd w wyroku rozwodowym orzeka także o sposobie korzystania z tego mieszkania przez czas wspólnego w nim zamieszkiwania rozwiedzionych małżonków.

W wypadkach wyjątkowych, gdy jeden z małżonków swym rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie, sąd może nakazać jego eksmisję na żądanie drugiego małżonka. Na zgodny wniosek stron sąd może w wyroku orzekającym rozwód orzec również o podziale wspólnego mieszkania albo o przyznaniu mieszkania jednemu z małżonków, jeżeli drugi małżonek wyraża zgodę na jego opuszczenie bez dostarczenia lokalu zamiennego i pomieszczenia zastępczego, o ile podział bądź jego przyznanie jednemu z małżonków są możliwe.

§ 3. Na wniosek jednego z małżonków sąd może w wyroku orzekającym rozwód dokonać podziału majątku wspólnego, jeżeli przeprowadzenie tego podziału nie spowoduje nadmiernej zwłoki w postępowaniu.

§ 4. Orzekając o wspólnym mieszkaniu małżonków sąd uwzględnia przede wszystkim potrzeby dzieci i małżonka, któremu powierza wykonywanie władzy rodzicielskiej.

Art. 60.

§ 1. Małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego.

§ 2. Jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

alimentacyjnej na dziecko z zastrzeżeniem § 1h. (dodać)

§ 1h. *Gdy jeden z rodziców sprawuje wyłączną opiekę nad dzieckiem, Sąd zasądza od drugiego rodzica alimenty na ich wspólne dziecko – w granicach rzeczywistych kosztów utrzymania małoletniego, zgodnie z tabelą kosztów utrzymania dziecka (TKUD) ogłoszoną w rozporządzeniu odpowiedniego ministra odpowiedzialnego za opiekę społeczną. Przepis powyższy nie stoi na przeszkodzie innemu porozumieniu się zobowiązanych co do wysokości i formy alimentacji.*

(dodać)

§ 2. *(bez zmian)*

§ 3. Na wniosek jednego z małżonków sąd może w wyroku orzekającym rozwód dokonać podziału majątku wspólnego, jeżeli przeprowadzenie tego podziału nie spowoduje nadmiernej zwłoki w postępowaniu *(bez zmian)*

§ 4. Orzekając o wspólnym mieszkaniu małżonków, sąd uwzględnia przede wszystkim potrzeby dzieci z *uwzględnieniem § 1 i § 1a. (małe zmiany)*

Art. 60 usunąć cały

§ 3. Obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Jednakże gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, obowiązek ten wygasa także z upływem pięciu lat od orzeczenia rozvodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni.

Art. 61.

Z zastrzeżeniem przepisu artykułu poprzedzającego do obowiązku dostarczania środków utrzymania przez jednego z małżonków rozwiedzionych drugiemu stosuje się odpowiednio przepisy o obowiązku alimentacyjnym między krewnymi.

Art. 61³

§ 1. Przy orzekaniu separacji stosuje się przepisy art. 57 i art. 58.

§ 2. Orzekając separację na podstawie zgodnego żądania małżonków, sąd nie orzeka o winie rozkładu pożycia. W tym wypadku następują skutki takie, jak gdyby żaden z małżonków nie ponosił winy. (*usunąć cały paragraf*).

Art. 61⁶

§ 1. Na zgodne żądanie małżonków sąd orzeka o zniesieniu separacji.

§ 2. Z chwilą zniesienia separacji ustają jej skutki.

§ 3. Znosząc separację, sąd rozstrzyga o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem małżonków.

Art. 62.

§ 1. Jeżeli dziecko urodziło się w czasie trwania małżeństwa albo przed upływem trzystu dni od jego ustania lub unieważnienia, domniemywa się, że pochodzi ono od męża matki. Domniemania tego nie stosuje się, jeżeli dziecko urodziło się po upływie trzystu dni od orzeczenia separacji.

§ 2. Jeżeli dziecko urodziło się przed upływem trzystu dni od ustania lub unieważnienia małżeństwa, lecz po zawarciu przez matkę drugiego małżeństwa, domniemywa się, że pochodzi ono od drugiego męża.

§ 3. Domniemania powyższe mogą być obalone tylko na skutek powództwa o zaprzeczenie ojcostwa.

Art. 61 usunąć cały

Art. 61³

§ 1. *Przy orzekaniu separacji stosuje się przepisy art. 58 (mała zmiana - usunąć art. 57)*

§ 2 usunąć

Art. 61⁶

§ 1 bez zmian

§ 2 bez zmian

§ 3 z uwzględnieniem przepisów z art. 58 (dodać)

Art. 62

§1 *Domniemania tego nie stosuje się również w przypadku złożenia zgodnego oświadczenia woli przez mężczyznę, od którego dziecko pochodzi i matkę dziecka (mała zmiana - dodać zdanie)*

§ 2. usunąć cały paragraf

§ 3. bez zmian

USTALENIE OJCOSTWA

Art. 66.

Mąż matki powinien wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa przeciwko dziecku i matce, a jeżeli matka nie żyje – przeciwko dziecku.

Art. 67.

Zaprzeczenie ojcostwa następuje przez wykazanie, że mąż matki nie jest ojcem dziecka.

Art. 66.

§1. bez zmian

§2. *Mąż matki może wytoczyć powództwo przeciwko mężczyźnie, który uznał dziecko, w przypadku jeżeli powziął uzasadnione podejrzenie, że dziecko nie pochodzi od mężczyzny, który je uznał, a powództwo takie jest zgodne z dobrem dziecka i interesem prawnym strony*
(dodać)

Art. 67.

Zaprzeczenie ojcostwa następuje przez wykazanie, że mąż matki ***lub „mężczyzna, który uznał dziecko”*** nie jest ojcem dziecka.
(dodać)

WŁADZA RODZICIELSKA

Art. 93.

§ 1. Władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom.

§ 2. Jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sąd w wyroku ustalającym pochodzenie dziecka może orzec o zawieszeniu, ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej jednego lub obojga rodziców. Przepisy art. 107 i art. 109–111 stosuje się odpowiednio.

Art. 96¹. Osobom wykonującym władzę rodzicielską oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych.

Art. 97.

§ 1. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, każde z nich jest obowiązane i uprawnione do jej wykonywania.

§ 2. Jednakże o istotnych sprawach dziecka rodzice rozstrzygają wspólnie; w braku porozumienia między nimi rozstrzyga sąd opiekuńczy.

Art. 93.

§ 1. *Prawa rodzicielskie i władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, i w równym stopniu są oni uprawnieni oraz zobowiązani do ich wykonywania.*

dodać

§ 1a *Ograniczenie praw rodzicielskich można orzec w sytuacjach:*

- 1) zagrożenia życia i zdrowia dziecka,*
- 2) uporczywego utrudniania wykonywania praw rodzicielskich drugiemu rodzicowi nad dzieckiem,*
- 3) trwałego nieinteresowania się dzieckiem,*

§ 2. *(usunięty)*

Art. 96¹. Osobom wykonującym prawa rodzicielskie oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych *i przemocy psychicznej, za którą w szczególności uważa się zjawisko alienacji rodzicielskiej i wychowania we wrogości do drugiego rodzica oraz utrudnianie realizacji prawa zrównoważenia i kontaktów dziecka z rodzicem, o których mowa w przepisie art. 58 i przepisach o kontaktach. (dodać)*

Art. 97. § 1. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, każde z nich jest obowiązane i uprawnione do jej wykonywania *nawet jeżeli żyją oni w rozłączeniu (mała zmiana)*

§ 2. Jednakże o istotnych sprawach dziecka rodzice rozstrzygają wspólnie; w braku porozumienia między nimi rozstrzyga sąd opiekuńczy *(bez zmian)*

Art. 97. § 3 *Zmiana stałego pobytu miejsca dziecka wymaga zgodnej woli rodziców w tej kwestii. W przypadku zmiany miejsca pobytu dziecka wbrew woli drugiego rodzica, Sąd postanawia jego natychmiastowy powrót do ostatniego, wspólnego miejsca pobytu rodziców lub do miejsca pobytu rodzica, który złożył wniosek w tym przedmiocie (dodać)*

Art. 98.

§ 1. Rodzice są przedstawicielami ustawowymi dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawy dziecka.

Art. 106. Jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sąd opiekuńczy może zmienić orzeczenie o władzy rodzicielskiej i sposobie jej wykonywania zawarte w wyroku orzekającym rozwód, separację bądź unieważnienie małżeństwa, albo ustalającym pochodzenie dziecka.

Art. 107.

§ 1. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom żyjącym w rozłączeniu, sąd opiekuńczy może ze względu na dobro dziecka określić sposób jej wykonywania.

§ 2. Sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka. Sąd może pozostawić władzę rodzicielską obojgu rodzicom, jeżeli przedstawili zgodne z dobrem dziecka porozumienie o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem, i jest zasadne oczekiwanie, że będą współdziałać w sprawach dziecka. Rodzeństwo powinno wychowywać się wspólnie, chyba że dobro dziecka wymaga innego rozstrzygnięcia. (*Usunąć!!! tę bzdurę*)

Art. 109

§ 1. Jeżeli dobro dziecka jest zagrożone, sąd opiekuńczy wyda odpowiednie zarządzenia (usunąć)

§ 2. Sąd opiekuńczy może w szczególności:

Dalej bez zmian

Art. 111.

§ 1. Jeżeli władza rodzicielska nie może być wykonywana z powodu trwałej przeszkody albo jeżeli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażący zaniedbują swe obowiązki względem dziecka, sąd opiekuńczy pozbawi rodziców władzy rodzicielskiej. Pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone także w stosunku do jednego z rodziców.

Art. 98.

§ 1. Rodzice są przedstawicielami ustawowymi dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawy dziecka *z wyjątkiem spraw z zakresu zmiany pobytu czy ustalenia miejsca zamieszkania dziecka, zgodnie z zastrzeżeniem art. 97. § 3*

Art. 106. usunąć

Art. 107.

§ 1. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom żyjącym w rozłączeniu, sąd rodzinny *uwzględniając porozumienie o wyborze rodzaju opieki nad dzieckiem może ze względu na zagrożenie dobra dziecka określić sposób jej wykonywania. Przepisy art. 58 stosuje się odpowiednio (dodać)*

Usunięto cały § 2 art. 107 (patrz w lewo)

Art. 109

§ 1. *usunąć*

§ 2 *W przypadku gdy opieka sprawowana przez rodziców lub opiekuna zagraża życiu i zdrowiu dziecka, sąd rodzinny może: (mała zmiana i dodać) dalej bez zmian art. 109*

Art. 111.

§ 1. Jeżeli prawa rodzicielskie nie mogą być wykonywane z powodu trwałej przeszkody albo jeżeli rodzice lub opiekun w sposób zagrażający życiu dziecka zaniedbują swe obowiązki względem niego, sąd *rodzinny ograniczy lub pozbawi* rodziców czy opiekuna władzy rodzicielskiej. *Ograniczenie władzy rodzicielskiej może być*

§ 1a.

Sąd może pozbawić rodziców władzy rodzicielskiej, jeżeli mimo udzielonej pomocy nie ustały przyczyny zastosowania art. 109 § 2 pkt 5, a w szczególności gdy rodzice trwale nie interesują się dzieckiem.

§ 2. W razie ustania przyczyny, która była podstawą pozbawienia władzy rodzicielskiej, sąd opiekuńczy może władzę rodzicielską przywrócić.

orzeczone także w stosunku do jednego z rodziców (dodać słowa)

§ 1a.

Sąd może pozbawić rodziców **lub opiekuna** władzy rodzicielskiej, jeżeli mimo udzielonej pomocy nie ustały przyczyny zastosowania art. 109 § 2 pkt 5, a w szczególności gdy rodzice **lub opiekun** trwale nie interesują się dzieckiem (*mała zmiana*)

§ 1b. Pozbawienie władzy rodzicielskiej orzeka się w wyjątkowych sytuacjach i z zastrzeżeniem przepisów niniejszego Oddziału. (dodać)

§ 2. W razie ustania przyczyny, która była podstawą ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej, sąd rodzinny przywraca władzę rodzicielską (mała zmiana)

§ 3 Rodzic, któremu ograniczono władzę rodzicielską lub który został jej pozbawiony, nadal zachowuje prawo wglądu we wszelką dokumentację medyczną czy inną związaną ze swoim dzieckiem. (dodać)

KONTAKTY Z DZIECKIEM

Art. 113

§ 1. Niezależnie od władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów.

§ 2. Kontakty z dzieckiem obejmują w szczególności przebywanie z dzieckiem (odwiedziny, spotkania, zabieranie dziecka poza miejsce jego stałego pobytu) i bezpośrednie porozumiewanie się, utrzymywanie korespondencji, korzystanie z innych środków porozumiewania się na odległość, w tym ze środków komunikacji elektronicznej.

Art. 113¹

§ 1. Jeżeli dziecko przebywa stale u jednego z rodziców, sposób utrzymywania kontaktów z dzieckiem przez drugiego z nich rodzice określają wspólnie, *kierując się dobrem dziecka i biorąc pod uwagę jego rozsądne życzenia; w braku porozumienia rozstrzyga sąd opiekuńczy. (to usunąć)*

§ 2. Przepisy § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli dziecko nie przebywa u żadnego z rodziców, a pieczę nad nim sprawuje opiekun lub gdy zostało umieszczone w pieczy zastępczej.

Art. 113

§ 1. Niezależnie *od praw i* władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów.

(mała zmiana)

§ 1a. *Po rozwodzie lub rozstaniu się rodziców żyjących w konkubinacie, kontakty rodziców z dziećmi są nieograniczone dla obojga stron. (dodać)*

§ 1b. *Regulacja kontaktów rodzica z dzieckiem przez sąd, może nastąpić tylko i wyłącznie z powodu rażącego sprawowania opieki rodzica nad dzieckiem z uwzględnieniem przepisu z art. 96¹. (dodać)*

§ 1c. *Jeżeli rodzice dokonali wyboru rodzaju opieki nad dzieckiem w myśl art. 58, to wiąże ich to porozumienie o sposobie i realizacji kontaktów, z zastrzeżeniem § 1a. (dodać)*

§ 1d. *Sąd może zakazać kontaktu rodzica z dzieckiem wyłącznie po przeprowadzeniu rozprawy, po wysłuchaniu stron i tylko w wyjątkowych okolicznościach, kiedy to kontakt rodzica z dzieckiem zagraża jego życiu lub zdrowiu. (dodać).*

§ 2 – bez zmian

§ 3. *W przypadku regulacji kontaktów rodzica z dzieckiem przez sąd, kontakt, który nie odbył się z jakichkolwiek powodów, jest realizowany przez uprawnionego rodzica w najbliższym terminie. W przypadku gdy takich nieodbytych kontaktów jest kilka, podlegają one albo zsumowaniu, albo przesunięciu na inny najbliższy termin lub będą zrealizowane w okresie ferii czy wakacji. (dodać)*

Art. 113¹

§ 1. Jeżeli dziecko przebywa *dłużej* u jednego z rodziców, sposób utrzymywania kontaktów z dzieckiem przez drugiego z nich, rodzice określają *zgodnie z przepisami art. 58. (usunąć i dodać).*

§ 2. bez zmian

Art. 113² § 1. Jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sąd opiekuńczy ograniczy utrzymywanie kontaktów rodziców z dzieckiem.

§ 2. Sąd opiekuńczy może w szczególności:

- 1) zakazać spotykania się z dzieckiem; (*usunąć*)!!!!,
- 2) zakazać zabierania dziecka poza miejsce jego stałego pobytu;
- 3) zezwolić na spotykanie się z dzieckiem tylko w obecności drugiego z rodziców albo opiekuna, kuratora sądowego lub innej osoby wskazanej przez sąd;
- 4) ograniczyć kontakty do określonych sposobów porozumiewania się na odległość; (*usunąć*)
- 5) zakazać porozumiewania się na odległość (*usunąć*)

Art. 113³

Jeżeli utrzymywanie kontaktów rodziców z dzieckiem poważnie zagraża dobru dziecka lub je narusza, sąd zakaze ich utrzymywania.

Art. 113²

§ 1. *usunąć*

§ 2. W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, z zastrzeżeniem przepisu z art.113, Sąd rodzinny może:

1) zakazać zabierania dziecka poza miejsce jego stałego pobytu, ale z możliwością kontaktu poza jego miejscem zamieszkania,

2) zezwolić na spotykanie się z dzieckiem tylko w obecności drugiego z rodziców albo opiekuna, kuratora sądowego lub członka rodziny osoby uprawnionej do kontaktu czy innej osoby wskazanej przez sąd z zastrzeżeniem przepisów z art. 113,

3) asysta osób wskazanych z punkcie 2, ma na celu ułatwienie regulowanych kontaktów rodzica z dzieckiem i ma zmierzać do samodzielnego ich wykonywania przez uprawnionego rodzica. (dodać)

§ 3 W przypadku utrudniania tego kontaktu przez osoby wskazane w punkcie 2, kontakt rodzica z dzieckiem odbywa się bez ich udziału. (dodać)

§ 4 Kontakt rodzica z dzieckiem, o którym mowa w § 2 art. 113 mający miejsce w: szpitalu, w przedszkolu, w szkole czy w innej placówce, do której dziecko uczęszcza lub w której przebywa, nie podlega ingerencji rodzica lub regulacji sądu i odbywa się zgodnie w wewnętrzными przepisami tych placówek.

§ 5 Za utrudnienie kontaktu, o którym mowa w przepisie poprzedzającym przez personel ww. placówek, sąd na wniosek rodzica wyda nakaz zapłaty wobec właściciela ww. placówek dla uprawnionego rodzica, któremu taki kontakt utrudniono lub uniemożliwiono. Sąd ustali wysokość zapłaty na rzecz uprawnionego rodzica od ½ do ¾ wysokości najniższego wynagrodzenia za każde naruszenie prawa do kontaktu. (dodać)

Art. 113³ Usunąć zdanie

§ 2 Jeżeli utrzymywanie kontaktów rodziców z dzieckiem poważnie zagraża życiu dziecka, sąd zakaze ich utrzymywania. (dodać)

Obowiązek alimentacyjny

Art. 135.

§ 1. Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

§ 2. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

§ 3. Świadczenia z pomocy społecznej lub funduszu alimentacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7, z późn. zm.) podlegające zwrotowi przez zobowiązanego do alimentacji oraz świadczenia dla rodziny zastępczej nie wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego.

Art. 137.

§ 1. Roszczenia o świadczenia alimentacyjne przedawniają się z upływem lat trzech.

§ 2. Niezaspokojone potrzeby uprawnionego z czasu przed wniesieniem powództwa o alimenty sąd uwzględnia zasądzając odpowiednią sumę pieniężną. W uzasadnionych wypadkach sąd może rozłożyć zasądzone świadczenie na raty.

Art. 135.

§ 1. Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, określonych zgodnie z TKUD, o której stanowi przepis art. 58§ 1h.

§ 2. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

W przypadku opieki naprzemiennej proporcjonalnej, majątkowe świadczenia alimentacyjne w równym stopniu obciążają rodziców. Każde z nich pokrywa koszty utrzymania dziecka. Sąd w takim przypadku nie orzeka o alimentach.

(dodać)

Art. 137.

§ 1. Roszczenia o świadczenia alimentacyjne przedawniają się z upływem *dwóch lat (zmiana)*

Dodać zdanie do § 2

Nie można żądać wyrównania świadczeń alimentacyjnych, jeżeli uprawniony otrzymywał je w kwocie określonej wg TKUD, o której stanowi przepis art. 58§ 1h.

KPC

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Art. 61.

§ 1. Organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych mogą, za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, wytaczać powództwa na jej rzecz w sprawach o:

- 1) alimenty;
- 2) ochronę środowiska;
- 3) ochronę konsumentów;
- 4) ochronę praw własności przemysłowej;
- 5) ochronę równości oraz niedyskryminacji przez bezpodstawne bezpośrednie lub pośrednie zróżnicowanie praw i obowiązków obywateli.

POSTĘPOWANIE DOWODOWE

Art. 233.

§ 1. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

§ 2. Sąd oceni na tej samej podstawie, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu sądu (*usunąć całe to zdanie*)

ZEZANIA ŚWIADKÓW

Art. 266.

§ 1. Przed przesłuchaniem świadka uprzedza się go o prawie odmowy zeznań i odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań.

§ 2. Przesłuchanie rozpoczyna się od zadania świadkowi pytań dotyczących jego osoby oraz stosunku do stron.

Art. 267.

Nie składają przyrzeczenia świadkowie małoletni, którzy nie ukończyli lat siedemnastu, oraz osoby skazane wyrokiem prawomocnym za fałszywe zeznanie.

Inni świadkowie mogą być za zgodą stron zwolnieni przez sąd od złożenia przyrzeczenia (*usunąć ostatnie zdanie, bo wówczas świadkowie klamią*)

Art. 273.

§ 1. Zeznanie świadka, po zapisaniu do protokołu, sporządzonego zgodnie z art. 157 § 1¹, będzie mu odczytane i stosownie do okoliczności na podstawie jego uwag uzupełnione i sprostowane.

§ 2. Świadek może oddalić się z sądu nie wcześniej niż po uzyskaniu na to zezwolenia przewodniczącego.

§ 1. Organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych mogą, za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, wytaczać powództwa na jej rzecz w sprawach o:

- 1) alimenty, *kontakty rodzica z dzieckiem, opiekę i prawa rodzicielskie oraz inne sprawy związane z małoletnim,*
- 2) ochronę środowiska;
- 3) ochronę konsumentów;
- 4) ochronę praw własności przemysłowej;
- 5) ochronę równości oraz niedyskryminacji przez bezpodstawne bezpośrednie lub pośrednie zróżnicowanie praw i obowiązków obywateli.

Art. 233.

§ 1. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, zgodnie z logiką, doświadczeniem życiowym i zasadami współżycia społecznego.

§ 2 Sąd nie może odrzucić wniosków dowodowych stron.

§ 1a. *Jeżeli świadek ma składać zeznania, przewodniczący obligatoryjnie odbiera od niego przyrzeczenie mówienia prawdy pod groźbą kary za fałszywe zeznania.*

Art. 267.

Nie składają przyrzeczenia świadkowie, którzy zostali skazane wyrokiem prawomocnym za fałszywe zeznanie.

§ 3. *Świadek obowiązkowo podpisuje protokół, a brak jego podpisu, unieważnia całość zeznań złożonych przez niego. (dodać)*

Oddział 6

Sprawy dotyczące wykonywania kontaktów z dzieckiem

Art. 598¹⁵

§ 1. Jeżeli osoba, pod której pieczę dziecko pozostaje, nie wykonuje albo niewłaściwie wykonuje obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy, uwzględniając sytuację majątkową tej osoby, zagrozi jej nakazaniem zapłaty na rzecz osoby uprawnionej do kontaktu z dzieckiem oznaczonej sumy pieniężnej za każde naruszenie obowiązku.

§ 2. Jeżeli osoba uprawniona do kontaktu z dzieckiem albo osoba, której tego kontaktu zakazano, narusza obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy zagrozi tej osobie nakazaniem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej na rzecz osoby, pod której pieczę dziecko pozostaje, stosując odpowiednio przepis § 1.

§ 3. Na postanowienia sądu, o których mowa w § 1 i 2, przysługuje zażalenie.

Art. 598¹⁶

§ 1. Jeżeli osoba, której sąd opiekuńczy zagroził nakazaniem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej, nie wypełnia nadal swego obowiązku, sąd opiekuńczy nakazuje jej zapłatę należnej sumy pieniężnej, ustalając jej wysokość stosownie do liczby naruszeń. Sąd może w wyjątkowych wypadkach zmienić wysokość sumy pieniężnej, o której mowa w art. 598¹⁵, ze względu na zmianę okoliczności.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli osoba, której sąd zagroził nakazaniem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej zgodnie z art. 582¹ § 3, dopuściła się naruszenia obowiązku wynikającego z orzeczenia o kontaktach.

Art. 598¹⁵

§ 1. Jeżeli osoba, pod której pieczę dziecko pozostaje, nie wykonuje albo niewłaściwie wykonuje obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem *czy umowy rodzicielskiej* w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy, uwzględniając sytuację majątkową tej osoby, *na wniosek drugiej strony wyda nakaz zapłaty* oznaczonej sumy pieniężnej na rzecz osoby uprawnionej do kontaktu z dzieckiem za każde naruszenie tego obowiązku.

§ 2. Jeżeli osoba uprawniona do kontaktu z dzieckiem albo osoba, której tego kontaktu zakazano, narusza obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem *czy umowy rodzicielskiej* w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy *na wniosek strony wyda nakaz zapłaty* oznaczonej sumy pieniężnej na rzecz osoby, pod której pieczę dziecko pozostaje, stosując odpowiednio przepis § 1.

§ 3. Na postanowienia sądu, o których mowa w § 1 i 2, *przysługuje zażalenie. Sąd wyda postanowienie wraz z uzasadnieniem w tym przedmiocie w ciągu 21 dni. Zażalenie na postanowienie w tym przedmiocie sąd odwoławczy rozpatrzy w ciągu 14 dni.*

§ 4. *Prawomocne postanowienie sądu, w którym nakazano zapłatę należnej sumy pieniężnej zgodnie, jest tytułem wykonawczym bez potrzeby nadawania mu klauzuli wykonalności.*

Art. 598¹⁶

§ 1. Jeżeli osoba, *wobec której sąd opiekuńczy wydał nakaz* zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej, nie wypełnia nadal swego obowiązku, sąd opiekuńczy *wyda kolejny nakaz* zapłaty *dwukrotnie wyższej sumy pieniężnej na rzecz wnioskodawcy*, ustalając jej wysokość stosownie do liczby naruszeń. Sąd może w wyjątkowych wypadkach zmienić wysokość sumy pieniężnej, o której mowa w art. 598¹⁵, ze względu na zmianę okoliczności. *Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie z zastrzeżeniem § 3 i § 4 art.598¹⁵.*

§ 1a. *W przypadku dalszego łamania postanowień sądu i prawa dziecka, sąd na wniosek strony dokona regulacji kontaktów temu rodzicowi, który utrudnia wypełnianie swoich obowiązków*

§ 3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

§ 4. Prawomocne postanowienie sądu, w którym nakaz zapłaty należnej sumy pieniężnej, jest tytułem wykonawczym bez potrzeby nadawania mu klauzuli wykonalności.

Art. 598¹⁷

§ 1. Jeżeli do kontaktu nie doszło wskutek niewykonania lub niewłaściwego wykonania przez osobę, pod której pieczę dziecko pozostaje, obowiązków wynikających z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy przyzna od tej osoby uprawnionemu do kontaktu zwrot jego uzasadnionych wydatków poniesionych w związku z przygotowaniem kontaktu, w tym kosztów, o których mowa w art. 582¹ § 2 pkt 1.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli uprawniony do kontaktu z dzieckiem narusza obowiązki dotyczące kontaktu wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem.

§ 3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

§ 4. Prawomocne postanowienie sądu jest tytułem wykonawczym bez potrzeby nadawania mu klauzuli wykonalności.

względem dziecka i drugiego rodzica, i powierzy sprawowanie opieki nad dzieckiem temu rodzicowi, który sprawował ją dotychczas w mniejszym zakresie z zastrzeżeniem przepisu z art. 579 KPC

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli osoba, wobec której sąd *wydał nakaz* zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej zgodnie z art. 582¹ § 3, dopuściła się naruszenia obowiązku wynikającego z orzeczenia o kontaktach. (*usunąć*)

§ 3. Na postanowienie sądu *w przedmiocie § 1a* przysługuje zażalenie.

§ 4. Prawomocne postanowienie sądu, w którym nakaz zapłaty należnej sumy pieniężnej, jest tytułem wykonawczym bez potrzeby nadawania mu klauzuli wykonalności.

Art. 598¹⁷ zmieniony

§ 1. Jeżeli do kontaktu nie doszło wskutek niewykonania lub niewłaściwego wykonania przez osobę, pod której pieczę dziecko pozostaje, obowiązków wynikających z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem, **lub umowy zawartej między rodzicami** w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy przyzna od tej osoby uprawnionemu do kontaktu zwrot jego uzasadnionych wydatków poniesionych w związku z przygotowaniem kontaktu, w tym kosztów, o których mowa w art. 582¹ § 2 pkt 1 **z zastrzeżeniem art. 113 § 3 KRiO (zwrot utraconych kontaktów).**

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli uprawniony do kontaktu z dzieckiem narusza obowiązki dotyczące kontaktu wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem, **lub umowy zawartej między rodzicami.**

§ 3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie **z zastrzeżeniem § 3 i § 4 art. 598¹⁵. (14/21 dni)**

§ 4. Prawomocne postanowienie sądu jest tytułem wykonawczym bez potrzeby nadawania mu klauzuli wykonalności.

Art. 598¹⁸

§ 1. W sprawach wykonywania kontaktów z dzieckiem art. 570 nie stosuje się. (*chodzi o postępowanie z urzędu*)

Wniosku wymaga także wydanie każdego kolejnego postanowienia, o którym mowa w poprzedzających przepisach niniejszego oddziału.

§ 2. Przed wydaniem postanowień, o których mowa w oddziale niniejszym, sąd wysłucha uczestników postępowania (*to się skreśla*)

Art. 598¹⁹

§ 1. Do wniosku o wszczęcie postępowania uregulowanego w niniejszym oddziale należy dołączyć odpis wykonanego orzeczenia albo wykonanej ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem.

§ 2. Jeżeli postępowanie ma się toczyć na podstawie orzeczenia sądu albo innego organu państwa obcego albo ugody zawartej przed sądem lub innym organem państwa obcego lub przez niego zatwierdzonej, niezbędne jest stwierdzenie wykonalności tego orzeczenia albo ugody. Przepisy art. 1150–1151², 1151⁴ i 1152 stosuje się odpowiednio.

Art. 598²⁰

Sąd umarza postępowanie, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od uprawomocnienia ostatniego postanowienia nie wpłynął kolejny wniosek w sprawach wykonywania kontaktów z dzieckiem.

Art. 598²¹

Do spraw uregulowanych w niniejszym oddziale art. 577 nie stosuje się.

Art. 598¹⁸

§ 1. W sprawach wykonywania kontaktów z dzieckiem art. 570 nie stosuje się. (*chodzi o postępowanie z urzędu*)

Wniosku wymaga także wydanie każdego kolejnego postanowienia, o którym mowa w poprzedzających przepisach niniejszego oddziału.

§ 2 *usuwa się*

Art. 598¹⁹

§ 1. Do wniosku o wszczęcie postępowania uregulowanego w niniejszym oddziale należy dołączyć odpis wykonanego orzeczenia albo wykonanej ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem, *albo umowę rodzicielską* w przedmiocie kontaktów z dzieckiem.

§ 2. **bez zmian**

Art. 598²⁰

Bez zmian

Art. 598²¹

Bez zmian

USTAWA
z dnia 6 czerwca 1997 r.
kodeks karny

jest

Art. 207.

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

ALIMENTY

Art. 209.

§ 1. Kto uporczywie uchyla się od wykonania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 211.

Kto, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru, uprowadza lub zatrzymuje małoletniego poniżej lat 15 albo osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

207 KK

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, **podlega karze grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.**

Art. 209.

§ 1. usunąć

Art. 211.

§ 1. Kto, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru, uprowadza lub zatrzymuje małoletniego poniżej lat 15 albo osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 3.

§ 2. Podmiotem przestępstwa z §1, nie może być rodzic, który ma pełną lub ograniczoną władzę rodzicielską.

USTAWA
z dnia 27 lipca 2001 r.
o kuratorach sądowych

Art. 91.

1. Kuratorowi społecznemu przysługuje ryczałt za:
- 1) przeprowadzenie wywiadu środowiskowego określonego w art. 214 § 1 Kodeksu postępowania karnego,
  - 2) przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w sprawach o unieważnienie małżeństwa, ustalenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa, rozwód, separację,
  - 3) obecność przy kontaktach rodziców z dziećmi, ustalonych przez sąd opiekuńczy (*to usunąć*)
2. Ryczałt, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, wynosi 4% , a w wypadku określonym w ust. 1 pkt 3 – 10% kwoty bazowej, o której mowa w art. 90 ust. 2. (*to usunąć*)
3. Ryczałt, o którym mowa w ust. 1 i 2, przysługuje również kuratorowi zawodowemu.

dodać pkt 5 do art. 90

Art. 90.

pkt 5. Wszelkie koszty kuratorskie związane ze sprawami małoletnich i ich rodziców w postępowaniu rodzinnym, ponosi Skarb Państwa.

**Zmieniony art. 91 (usunąć to co obok
zaznaczono)**

1. Kuratorowi społecznemu przysługuje ryczałt za:
- 1) przeprowadzenie wywiadu środowiskowego określonego w art. 214 § 1 Kodeksu postępowania karnego,
  - 2) przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w sprawach o unieważnienie małżeństwa, ustalenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa, rozwód, separację,
2. Ryczałt, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, wynosi 4%.
3. Ryczałt, o którym mowa w ust. 1 i 2, przysługuje również kuratorowi zawodowemu.

Krótkie Uzasadnienie

Regulacja władzy rodzicielskiej

Tylko i wyłącznie, nieudolne wykonywanie władzy rodzicielskiej, i jej nadużywanie oraz zagrożenie lub naruszenie dobra dziecka czy tworzenie zjawiska PAS, może być podstawą do modyfikacji władzy rodzicielskiej czy kontaktów rodzica z dzieckiem, a świadczyć o tym mają niezbite (tzw. „twarde”) dowody.

Dla prawidłowego rozwoju dziecka zdecydowanie ważniejsze jest, aby rozwód rodziców nie pociągał za sobą również utraty jednego z nich. Także w judykaturze oraz w zagranicznej doktrynie prawniczej podkreśla się, że to właśnie regularne, harmonijne, a w szczególności odbywające się w niekonfliktowej atmosferze kontakty umożliwiają właściwy emocjonalny oraz kognitywny rozwój dziecka.

Rozwód (czy rozstanie się rodziców żyjących w konkubinacie) absolutnie w jakikolwiek sposób nie implikuje regulacji władzy rodzicielskiej ani kontaktów i trzeba to powiedzieć wprost. Nie ma żadnych racjonalnych przesłanek do uzasadnienia ograniczania władzy rodzicielskiej rodzicowi z powodu rozwodu.. Trzeba zreformować archaiczne i niekonstytucyjne rozumienie i stosowanie prawa, i zrobić wszystko, jak to sugeruje Pan Sędzia, Jacek Ignaczewski, a parafrazując Jego myśl, konstatujemy, że **każda nowa regulacja powinna znaleźć się w KRiO, jeśli tylko poszerza ochronę praw dziecka (jego dobro) po rozwodzie czy rozstaniu się rodziców.**

Nowe zmiany przyniosą finansowe korzyści dla państwa, bo skrócą znacznie postępowanie rozwodowe (obecnie trwają po parę lat właśnie z powodu orzekania o winie, a z tymi zmianami rozwód może skończyć się po 2 czy trzech rozprawach). Usunięcie przepisów o winie zakończy niechlubny okres manipulacji, pomówień i fałszywych oskarżeń drugiego małżonka – a to także skróci postępowanie rozwodowe oraz fałszywie inicjowane karne. Prawo musi „zmusić” rodziców do szukania kompromisów, a nie eskalować konflikt i łamanie praw człowieka oraz dziecka.

Zmiany prawa w sferze opieki, praw rodzicielskich czy kontaktów przestaną promować jednego rodzica, a wyrównają prawne szanse do tworzenia więzi rodzicielskiej dla obojga rodziców. Trzeba też ukrócić bezkarność samych sędziów, tj. zmienić przepisy o ich odpowiedzialności dyscyplinarnej (ale to już inny wątek), bo dzisiaj czują się oni totalnie bezkarni i nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za swoje irracjonalne i nieetyczne decyzje wydane n pomówieniach albo niezgodnie z faktami czy wbrew dowodom. **Trzeba przywrócić kasację od spraw rodzinnych.**

Usunięcie karanie kara pozbawienia wolności rodzica, który nie łoży na swoje dziecko, zmniejszy koszt państwa w tym zakresie, a te pieniądze będzie można przeznaczyć np. na fundusz alimentacyjny.

System prawa wraz z niektórymi sędziami rodzinnymi zaczął traktować dziecko jak swoistą „kartę przetargową”, deprecjonując podmiotowość prawną samego dziecka oraz drugiego rodzica, który teraz zrobił się „uprawnionym” do kontaktów czy wykonywania władzy rodzicielskiej, traktując go jako rodzica

drugiej „kategorii”. To już jest jawna i **ustawowa dyskryminacja**. Nikt nie chciałby być w takiej roli i to w imię praw człowieka?

Celem zmian w prawie jest, jak napisano wyżej, konstytucyjne stosowanie prawa w tej materii i szukanie takich rozwiązań w prawie rodzinnym, które zapewnią, a nie ograniczą rodzicowi wykonywanie opieki i w miarę możliwości codzienny kontakt z dzieckiem. Fakt, że rodzice nie zawsze chcą się porozumieć, nie może stanowić przesłanki do łamania praw rodzica i dziecka do wzajemnej pielęgnacji miłości.

Nie powinno dawać się rodzicom instrumentów prawnych, które mogą służyć destrukcji harmonijnego oddziaływania na własne dziecko oraz tworzenia zjawiska alienacji (PAS), dlatego system prawny powinien/musi przeciwdziałać tej ustawowej patologii – szukając nowych rozwiązań i modyfikując stare, a także tworząc mechanizmy zapobiegające tej ustawowej dyskryminacji i łamania praw dziecka do obojga rodziców.

System prawa nie zmusi nikogo do współpracy i do okazywania szacunku, ale może wprowadzić takie rozwiązania, które zminimalizują koszty psychologiczne i społeczne rozvodu czy rozstania się rodziców. Sami sędziowie muszą w końcu przestrzegać i prawa dziecka, i prawa rodzica, i w końcu samą Konstytucję oraz implementowane prawo europejskie, a także zdrowy rozsądek – właśnie w duchu dobra dziecka, jakim jest zabezpieczenie prawa do obojga rodziców, a jak to będzie wyglądało ze strony rodziców, to już samo życie pokaże, bo obecny model przepisów i stosowania prawa prowadzi wyłącznie do dyskryminacji dzieci i rodzica oraz patologii, i to już na poziomie sądu i innych instytucji typu RODK, MOPS czy innych.

Jedno centrum życiowe

Dzisiaj, przy tak dużej mobilności mieszkańców UE jest to niemożliwe, bo przy zgodnym życiu rodziców, dziecko może zmieniać swoje centrum życiowe wielokrotnie, i nikt z Sądu nie powie rodzicom, że robią to za często. Absurdem jest mówienie o jednym centrum, gdy tylu Polaków z dziećmi migruje za pracą, wraca do Polski, by znowu udać się gdzie indziej.

O „centrum” życiowym nie przesądza wygląd „budynku” czy pokoju, ale właściwy klimat psychiczny i więzi rodzicielskie, bo żadne elementy wyposażenia mieszkania nie zastąpią pielęgnacji miłości i opieki nad dzieckiem. Dziecko czuje się dobrze tam, gdzie doświadcza miłości, spokoju, właściwej opieki od rodziców, a nie w jednym „centrum” życiowym, bo tak orzecznictwo „wskazuje” (!?).

Prawo UE gwarantuje swobodę przemieszczania się po krajach Wspólnoty Europejskiej, więc trzymanie się komunistycznych teorii i wyłącznym i jedynym miejscu pobytu nie mają żadnej racji bytu w obecnych czasach. Natomiast trzeba każdy wyjazd dziecka z jednym z rodziców uzgodnić z drugim rodzicem, i tu prawo musi chronić interesy dziecka i drugiego rodzica, a władza sądownicza nie może narzucić takiego rozwiązania wbrew woli jednego z rodziców.

Adres dziecka w przypadku opieki naprzemiennej

Wszelką korespondencję można wysyłać na dwa adresy, tak dużo tej korespondencji do dziecka to nie ma przecież. Zagwarantuje to dotarcie korespondencji nawet w przypadku konfliktu rodziców!

W przypadku opieki naprzemiennej nieproporcjonalnej, tam, gdzie dziecko przebywa dłużej z rodzicem, tam można wówczas kierować wszelką korespondencją, a drugi rodzic pod groźbą „kary” finansowej (tak jak za utrudnianiem kontaktów czy prawa zrównoważenia) musi/ma obowiązek przekazać korespondencje drugiemu rodzicowi (może też skanować, zrobić ksero) i wysłać w ciągu 3 dni (to jest wątpliwe w przypadkach silnego konfliktu, dlatego lepszym rozwiązaniem jest korespondencja na dwa adresy).

Rodzice mogą po połowie zwrócić nadawcy za koszt dodatkowej korespondencji – to nie jest problem. Za każdy list, rodzic zwraca koszty lub zostawia drobną kwotę na korespondencję w związku z dzieckiem.

Zmiany przepisów regulujących niektóre obszary życia społecznego są nieodłącznym elementem każdego nowoczesnego państwa. Życie rodzinne i prawa człowieka oraz dziecka należą do najważniejszych spraw w legislacji każdego demokratycznego państwa. Od „świadomości” tego zbiorowego ustawodawcy zależy jakość litery prawa i jakość orzecznicza.

Reasumując, rozwód czy rozejście się rodziców nie są sytuacją (czy przesłanką) ingerencji państwa w regulację praw rodzicielskich (tzw. władzy rodzicielskiej). Obecne rozwiązania z art. 58 i 107 KRiO w zastosowaniu niektórych, nie rozumiejących problemu sędziów prowadzą do tzw. ustawowego bezprawia, tj. dyskryminacji dziecka i rodzica oraz jego stygmatyzacji, jako gorszego w oczach społeczeństwa. Rozbieżność orzecznicza została zauważona przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, czy nawet przez RPD, co już wprost daje nam informację o niekonstytucyjnym stosowaniu prawa przez sądy rodzinne.

Brak racjonalnych i niedyskryminujących przepisów prawa oraz normatywny stereotyp władzy sądowniczej, doprowadził w ponad 90% do patologizacji życia rodzinnego w Polsce oraz do nieprzestrzegania przepisów (zasad) Konstytucji RP, a tym samym i łamania praw człowieka w sądach rodzinnych. Odsetek "**pólsierot sądowych**" w Polsce wzrasta w zastraszającym tempie i to przy cichej aprobacie władz państwowych i biernym uczestnictwie RPO i RPD, które zamiast dbać o przestrzeganie praw człowieka i dziecka, zajmują się kreacją swojego pozytywnego medialnego wizerunku.

Skutki społeczne takich rozwiązań i indolencji ustawodawcy oraz stronniczego stosowania prawa przez sądy rodzinne doprowadziły do pogłębienia problemu stanu polskiej rodziny, do wzrostu przestępczości już wśród młodzieży (głównie tej, wychowywanej bez ojców), do wzrostu kosztów państwa: w obsłudze funduszu alimentacyjnego (niektórzy ojcowie ukrywają dochody, niektóre wyroki w sprawach rodzinnych doprowadzają do upadku prowadzenia działalności gospodarczej), czy np. finansowaniu szkodliwych polskiej rodzinie instytucji, np. RODK, czy w przedłużaniu procesów rozwodowych (rodzinnych) do 3 czy 5 lat (lub dłużej).

Nie ma instytucji "lepszego rodzica z urzędu", dlatego system prawa musi uwzględniać równą ochronę praw człowieka w aspekcie życia rodzinnego, a zwłaszcza dziecka i jego prawa do doświadczania opieki czy miłości rodzicielskiej do obojga rodziców (co wynika z natury rzeczy), bez ustawowej

(bezprawnej) preferencji jednego z rodziców, a dyskryminacji drugiego – co w obecnym stanie prawnym ma miejsce.